

662.

Traktat Arbitrażowy **pomiędzy Polską a Niemcami, podpisany w Londynie dnia 1 grudnia 1925 r.****(Ratyfikowany zgodnie z ustawą z dnia 3 marca 1926 r. — Dz. U. R. P. № 22 poz. 131).**Przekład.

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

MY, STANISŁAW WOJCIECHOWSKI,

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ,

wszem wobec i każdemu z osobna, komu o tem
wiedzieć należy, wiadomem czynimy:

Dnia pierwszego grudnia tysiąc dziewięćset dwudziestego piątego roku podpisany został w Londynie pomiędzy Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Rzeszy Niemieckiej Traktat Arbitrażowy o następującym brzmieniu dosłownem:

AU NOM DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,

NOUS, STANISŁAW WOJCIECHOWSKI,

PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE,

à tous ceux qui ces présentes Lettres verront:

Salut:

Un Traité d'Arbitrage ayant été signé à Londres le premier Décembre mil neuf cent vingt cinq entre le Gouvernement de la République de Pologne et le Gouvernement de l'Empire Allemand, Traité, dont la teneur suit:

TRAKTAT ARBITRAŻOWY
POMIĘDZY
RZECZĄPOSPOLITĄ POLSKĄ
A
RZESZĄ NIEMIECKĄ

PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

I
PREZYDENT
RZESZY NIEMIECKIEJ

w równym stopniu zdecydowani, by utrzymać pokój pomiędzy Polską a Niemcami przez zapewnienie pokojowego załatwiania sporów, które mogłyby wyniknąć między obu krajami, stwierdzając, że poszanowanie praw, ustalonych przez traktaty lub wynikających z prawa narodów, jest obowiązujące dla trybunałów międzynarodowych,

zgodnie uznając, że prawa danego Państwa nie mogą być zmienione inaczej, niż za jego zgodą,

i zważywszy, że szczere przestrzeganie sposobów pokojowego załatwiania sporów międzynarodowych pozwala na rozstrzyganie bez uciekania się do siły spraw, któreby mogły poróżnić Państwa,

postanowili urzeczywistnić w traktacie swe obopólne zamiary w tym względzie i mianowali swymi Pełnomocnikami, a mianowicie:

PREZYDENT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ:

Pana ALEKSANDRA SKRZYŃSKIEGO, Prezesa Rady Ministrów, Ministra Spraw Zagranicznych;

PREZYDENT RZESZY NIEMIECKIEJ:

Dr. GUSTAWA STRESEMANN, Ministra Spraw Zagranicznych;

KTÓRZY, po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i należyte co do formy, zgodzili się na następujące postanowienia:

TRAITÉ D'ARBITRAGE
ENTRE
LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE
ET
L'EMPIRE ALLEMAND,

LE PRÉSIDENT
DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE

ET
LE PRÉSIDENT
DE L'EMPIRE ALLEMAND,

également résolu à maintenir la paix entre la Pologne et l'Allemagne en assurant le règlement pacifique des différends qui viendraient à surgir entre les deux pays,

constatant que le respect des droits établis par les traités ou résultant du droit des gens est obligatoire pour les tribunaux internationaux,

d'accord pour reconnaître que les droits d'un État ne sauraient être modifiés que de son consentement,

et considérant que la sincère observation des procédés de règlement pacifique des différends internationaux permet de résoudre sans recourir à la force les questions qui viendraient à diviser les États,

ont décidé de réaliser dans un traité leurs intentions communes à cet égard et ont nommé pour leurs Plénipotentiaires, savoir:

LE PRÉSIDENT
DE LA RÉPUBLIQUE DE POLOGNE:

Monsieur ALEXANDRE SKRZYŃSKI, Président du Conseil des Ministres, Ministre des Affaires Étrangères;

LE PRÉSIDENT DE L'EMPIRE ALLEMAND:

Dr. GUSTAV STRESEMANN, Ministre des Affaires Étrangères;

LESQUELS, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs reconnus en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

CZEŚĆ I.

ARTYKUŁ PIERWSZY.

Wszelkie spory jakiegokolwiek natury, wynikłe między Niemcami a Polską, co do których Strony zaprzeczałyby sobie wzajemnie jakiegokolwiek prawa, i które nie mogłyby być załatwione polubownie drogą zwykłego postępowania dyplomatycznego, będą oddane do rozszędzenia bądź trybunałowi rozjemczemu, bądź też Stałemu Trybunałowi Sprawiedliwości Międzynarodowej, jak poniżej przewidziano. Rozumie się, że kwestje sporne, o których powyżej mowa, obejmują te mianowicie sprawy, które wymienia artykuł 13 Paktu Ligi Narodów.

Postanowienie to nie stosuje się do sporów, powstałych z faktów, które miały miejsce przed zawarciem Traktatu niniejszego i które należą do przeszłości.

Spory, do których rozstrzygnięcia przewidziane jest postępowanie specjalne przez inne konwencje, obowiązujące między Wysokimi Układającymi się Stronami, załatwiane będą zgodnie z postanowieniami tych konwencji.

ARTYKUŁ 2.

Przed wdrożeniem jakiegokolwiek postępowania rozjemczego lub jakiegokolwiek postępowania przed Stałym Trybunałem Sprawiedliwości Międzynarodowej, spór, za obopólną zgodą Stron, może być w celu doprowadzenia do zgody oddany stałej komisji międzynarodowej, utworzonej, zgodnie z niniejszym Traktatem, pod nazwą „Stała Komisja Pojednawcza.“

ARTYKUŁ 3.

Na wypadek sporu, którego przedmiot, według ustawodawstwa wewnętrznego jednej ze Stron, podlega kompetencji sądów państwowych tych Stron, spór ten będzie mógł podlegać procedurze, przewidzianej przez Traktat niniejszy, dopiero po uprawomocnieniu się wyroku, wydanego we właściwych terminach przez kompetentne państwowe władze sądowe.

ARTYKUŁ 4.

Stała Komisja Pojednawcza, przewidziana w art. 2, składać się będzie z 5 członków, którzy wyznaczeni zostaną w sposób następujący: Wysokie Układające się Strony zamianują każda po jednym komisarzu, wybranym z pośród swych obywateli, i wyznaczają za obopólną zgodą trzech pozostałych komisarzy z pośród obywateli Mocarstw trzecich; ci trzej komisarze będą musieli być różnych narodowości, i z pośród nich Wysokie Układające się Strony wyznaczają przewodniczącego Komisji.

Komisarze mianowani są na trzy lata; mandat ich może być odnawiany. Funkcje swe będą spełniali aż do chwili ich zastąpienia, a w każdym razie aż do

PARTIE I.

ARTICLE PREMIER.

Toutes contestations entre la Pologne et l'Allemagne, de quelque nature qu'elles soient, au sujet desquelles les Parties se contesteront réciproquement un droit, et qui n'auraient pu être réglées à l'amiable par les procédés diplomatiques ordinaires, seront soumises pour jugement soit à un tribunal arbitral, soit à la Cour permanente de Justice internationale, ainsi qu'il est prévu ci-après. Il est entendu que les contestations ci-dessus visées comprennent notamment celles que mentionne l'article 13 du Pacte de la Société des Nations.

Cette disposition ne s'applique pas aux contestations nées de faits qui sont antérieurs au présent Traité et qui appartiennent au passé.

Les contestations pour la solution desquelles une procédure spéciale est prévue par d'autres conventions en vigueur entre les Hautes Parties Contractantes seront réglées conformément aux dispositions de ces conventions.

ARTICLE 2.

Avant toute procédure arbitrale ou avant toute procédure devant la Cour permanente de Justice internationale, la contestation pourra être, d'un commun accord entre les Parties, soumise à fin de conciliation à une commission internationale permanente, dite „Commission permanente de Conciliation“, constituée conformément au présent Traité.

ARTICLE 3.

S'il s'agit d'une contestation dont l'objet, d'après la législation intérieure de l'une des Parties, relève de la compétence des tribunaux nationaux de celles-ci, le différend ne sera soumis à la procédure prévue par le présent Traité qu'après jugement passé en force de chose jugée, rendu, dans les délais raisonnables, par l'autorité judiciaire nationale compétente.

ARTICLE 4.

La Commission permanente de Conciliation, prévue à l'article 2, sera composée de cinq membres, qui seront désignés comme il suit, savoir: les Hautes Parties Contractantes nommeront chacune un commissaire choisi parmi leurs nationaux respectifs et désigneront, d'un commun accord, les trois autres commissaires parmi les ressortissants de tierces Puissances; ces trois commissaires devront être de nationalités différentes et, parmi eux, les Hautes Parties Contractantes désigneront le président de la Commission.

Les commissaires sont nommés pour trois ans; leur mandat est renouvelable. Ils resteront en fonctions jusqu'à leur remplacement; et, dans tous les cas,

ukończenia ich prac, będących w toku w chwili wygaśnięcia ich mandatu.

Mogące powstać wskutek zgonu, dymisji czy jakiegokolwiek innego powodu, urzędy wolne, powinny być obsadzone w jak najkrótszym czasie w ten sam sposób, jaki został ustalony przy nominacjach.

ARTYKUŁ 5.

Stała Komisja Pojednawcza będzie utworzona w ciągu trzech miesięcy od chwili wejścia w życie niniejszego Traktatu.

O ile nie dojdzie do mianowania komisarzy, którzy mają być wspólnie wyznaczeni, w ciągu wymienionego terminu lub, gdy chodzi o mianowanie następcy, — w ciągu trzech miesięcy od zawakowania urzędu, Prezydent Związku Szwajcarskiego, w braku innego porozumienia, zostanie uproszony o dokonanie niezbędnych nominacji.

ARTYKUŁ 6

Stała Komisja Pojednawcza będzie powoływana do działania drogą podania zwróconego do przewodniczącego przez obie Strony za wspólnym porozumieniem, a, w razie niedojścia do porozumienia, przez jedną lub drugą ze Stron.

Podanie, po zwięzłym przedstawieniu przedmiotu sporu, winno zawierać wezwanie do Komisji, by zastosowała wszelkie środki, mogące doprowadzić do pojednania.

O ile podanie pochodzi tylko od jednej ze Stron, winno ono być notyfikowane przez nią bez zwłoki Stronie przeciwnej.

ARTYKUŁ 7.

W ciągu dni 15 od daty, w której jedna z Wysokich Układających się Stron wniosła spór przed Stałą Komisją Pojednawczą, każda ze Stron będzie mogła, dla zbadania tego sporu, zastąpić swego komisarza przez osobę, posiadającą specjalne kompetencje w danej sprawie.

Strona, która skorzysta z tego uprawnienia, winna o tem natychmiast zawiadomić drugą Stronę; druga Strona będzie mogła w danym razie uczynić to samo w ciągu dni 15-tu od daty otrzymania tej notyfikacji.

ARTYKUŁ 8.

Stała Komisja Pojednawcza będzie miała za zadanie wyjaśnić kwestje sporne, zebrać w tym celu wszelkie potrzebne informacje drogą śledztwa lub też w inny sposób i czynić usiłowania, by pojednać Strony. Będzie ona mogła, po zbadaniu sprawy, przedstawić Stronom warunki układu, który uzna za wskazany, i wyznaczyć im termin do wypowiedzenia się.

jusqu'à l'achèvement de leurs travaux en cours au moment de l'expiration de leur mandat.

Il sera pourvu, dans le plus bref délai, aux vacances qui viendraient à se produire par suite de décès, de démission ou de quelque autre empêchement, en suivant le mode fixé pour les nominations.

ARTICLE 5.

La Commission permanente de Conciliation sera constituée dans les trois mois qui suivront l'entrée en vigueur du présent Traité.

Si la nomination des commissaires à désigner en commun n'intervenait pas dans ledit délai ou, en cas de remplacement, dans les trois mois à compter de la vacance du siège, le Président de la Confédération Suisse sera, à défaut d'autre entente, prié de procéder aux désignations nécessaires.

ARTICLE 6.

La Commission permanente de Conciliation sera saisie par voie de requête adressée au président par les deux Parties agissant d'un commun accord ou, à défaut, par l'une ou l'autre des Parties.

La requête, après avoir exposé sommairement l'objet du litige, contiendra l'invitation à la Commission de procéder à toutes mesures propres à conduire à une conciliation.

Si la requête émane d'une seule des Parties, elle sera notifiée par celle-ci sans délai à la Partie adverse.

ARTICLE 7.

Dans un délai de quinze jours à partir de la date où l'une des Hautes Parties Contractantes aurait porté une contestation devant la Commission permanente de Conciliation, chacune des Parties pourra, pour l'examen de cette contestation, remplacer son commissaire par une personne possédant une compétence spéciale dans la matière.

La Partie qui userait de ce droit en fera immédiatement la notification à l'autre Partie; celle-ci aura, dans ce cas, la faculté d'agir de même dans un délai de quinze jours à partir de la date, où la notification lui sera parvenue.

ARTICLE 8.

La Commission permanente de Conciliation aura pour tâche d'élucider les questions en litige, de recueillir à cette fin toutes les informations utiles par voie d'enquête ou autrement et de s'efforcer de concilier les Parties. Elle pourra, après examen de l'affaire, exposer aux Parties les termes de l'arrangement qui lui paraîtrait convenable et leur impartir un délai pour se prononcer.

Po zakończeniu swych czynności Komisja sporządzi protokół, stwierdzający, zależnie od wypadku, fakt dojścia do porozumienia Stron i, o ile zajdzie tego potrzeba, warunki układu, lub też, że nie udało się Stron pogodzić.

Prace Komisji winny być zakończone w ciągu sześciu miesięcy od dnia wniesienia sporu do Komisji, o ile Strony nie postanowią inaczej.

ARTYKUŁ 9.

W braku przeciwnego postanowienia, Stała Komisja Pojednawcza ustali sama swoją procedurę, która w każdym bądź razie musi być postępowaniem kontradiktoryjnym. Pod względem śledztwa, Komisja, o ile jednomyślnie nie poweźmie innej decyzji, zastosuje się do postanowień Tytułu III (międzynarodowe komisje śledcze) Konwencji Haskiej z dnia 18 października 1907 r. w sprawie załatwiania pokojowego sporów międzynarodowych.

ARTYKUŁ 10.

Stała Komisja Pojednawcza zbierać się będzie w miejscowości, wskazanej przez swego przewodniczącego, o ile pomiędzy Stronami nie nastąpi co do tego inne porozumienie.

ARTYKUŁ 11.

Prace Stałej Komisji Pojednawczej mogą być jawne tylko w razie uchwały, powziętej przez Komisję za zgodą Stron.

ARTYKUŁ 12.

Strony będą reprezentowane w Stałej Komisji Pojednawczej przez agentów, którzy będą łącznikami pomiędzy Komisją a Stronami; będą one mogły poza tem również posilkować się mianowanymi przez się w tym celu radcami i rzeczoznawcami i żądać przesłuchania wszystkich osób, których zeznania będą uważały za potrzebne.

Komisja ze swej strony będzie miała możność żądania wyjaśnień ustnych od agentów, radców i rzeczoznawców obydwóch Stron, jak również wszystkich tych osób, których przesłuchanie, za zgodą ich Rządów, uzna za potrzebne.

ARTYKUŁ 13.

Z wyjątkiem przeciwnego postanowienia niniejszego Traktatu, uchwały Stałej Komisji Pojednawczej zapadają większością głosów.

ARTYKUŁ 14.

Wysokie Układające się Strony zobowiązują się ułatwiać Stałej Komisji Pojednawczej jej prace, a w szczególności dostarczać jej w najszerszej możliwej mierze wszelkich potrzebnych dokumentów i informacji oraz czynić użytek z będących do ich dys-

À la fin des ses travaux, la Commission dressera un procès-verbal constatant, suivant le cas, soit que les Parties se sont arrangées et, s'il y a lieu, les conditions de l'arrangement, soit que les Parties n'ont pu être conciliées.

Les travaux de la Commission devront, à moins que les Parties en conviennent différemment, être terminés dans le délai de six mois à compter du jour, où la Commission aura été saisie du litige.

ARTICLE 9.

À moins de stipulation spéciale contraire, la Commission permanente de Conciliation réglera elle-même sa procédure qui, dans tous les cas, devra être contradictoire. En matière d'enquêtes, la Commission, si elle n'en décide autrement à l'unanimité, se conformera aux dispositions du Titre III (Commissions internationales d'Enquête) de la Convention de la Haye du 18 octobre 1907 pour le règlement pacifique des conflits internationaux.

ARTICLE 10.

La Commission permanente de Conciliation se réunira, sauf accord contraire entre les Parties, au lieu désigné par son président.

ARTICLE 11.

Les travaux de la Commission permanente de Conciliation ne sont publics qu'en vertu d'une décision prise par la Commission avec l'assentiment des Parties.

ARTICLE 12.

Les Parties seront représentées auprès de la Commission permanente de Conciliation par des agents ayant mission de servir d'intermédiaires entre elles et la Commission; elles pourront, en outre, se faire assister par des conseils et experts nommés par elles à cet effet et demander l'audition de toutes personnes dont le témoignage leur paraît utile.

La Commission aura, de son côté, la faculté de demander des explications orales aux agents, conseils et experts des deux Parties ainsi qu'à toutes personnes qu'elle jugerait utile de faire comparaître avec l'assentiment de leur Gouvernement.

ARTICLE 13.

Sauf disposition contraire du présent Traité, les décisions de la Commission permanente de Conciliation seront prises à la majorité des voix.

ARTICLE 14.

Les Hautes Parties Contractantes s'engagent à faciliter les travaux de la Commission permanente de Conciliation et, en particulier, à lui fournir dans la plus large mesure possible tous documents et informations utiles, ainsi qu'à user des moyens dont elles disposent

pozycji środków, aby dać możliwość na ich terytorjach i zgodnie z ich ustawodawstwem sprowadzania i przesłuchiwanie świadków lub rzeczoznawców i zejścia na miejsce.

ARTYKUŁ 15.

Podczas trwania prac Stałej Komisji Pojednawczej każdy z komisarzy otrzymywać będzie wynagrodzenie, którego wysokość zostanie ustalona za wzajemnym porozumieniem Wysokich Układających się Stron, przyczem każda ze Stron poniesie jego koszty w równej mierze.

ARTYKUŁ 16.

O ile nie dojdzie do pojednania w Stałej Komisji Pojednawczej, spór oddany zostanie trybem kompromisu bądź do Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej, na warunkach i zgodnie z procedurą, przewidzianą przez jego statut, bądź do Trybunału arbitrażowego, na warunkach i zgodnie z procedurą, przewidzianą przez Konwencję Haską z dnia 18 października 1907 r. w sprawie załatwiania pokojowego sporów międzynarodowych.

O ile nie dojdzie pomiędzy Stronami po upływie jednego miesiąca do zgody w sprawie kompromisu, każda ze Stron będzie miała możliwość skierować spór bezpośrednio drogą podaną do Stałego Trybunału Sprawiedliwości Międzynarodowej.

CZĘŚĆ II.

ARTYKUŁ 17.

Wszelkie sprawy, któreby różniły Rząd polski i Rząd niemiecki bez możliwości rozstrzygnięcia ich polubownie drogą zwykłego postępowania dyplomatycznego, i których załatwienie nie mogłoby być osiągnięte przez wyrok, jak to przewiduje art. 1 niniejszego Traktatu, i dla których inne konwencje, obowiązujące między Stronami, nie przewidują już innej procedury załatwienia, będą przekazane Stałej Komisji Pojednawczej, której będzie powierzono zaproponowanie Stronom rozwiązania możliwego do przyjęcia, a w każdym razie złożenie sprawozdania.

Będzie zastosowane postępowanie, przewidziane w art. 6 do 15 niniejszego Traktatu.

ARTYKUŁ 18.

Jeżeli w ciągu miesiąca po zakończeniu prac Stałej Komisji Pojednawczej obie Strony nie dojdą do porozumienia, sprawa, na żądanie jednej ze Stron, będzie wniesiona na Radę Ligi Narodów, która orzeknie zgodnie z art. 15 Paktu Ligi.

pour leur permettre de procéder sur leur territoire et selon leur législation à la citation et à l'audition de témoins ou d'experts et à des transports sur les lieux.

ARTICLE 15.

Pendant la durée des travaux de la Commission permanente de Conciliation, chacun des commissaires recevra une indemnité dont le montant sera arrêté, d'un commun accord, entre les Hautes Parties Contractantes, qui en supporteront chacune une part égale.

ARTICLE 16.

À défaut de conciliation devant la Commission permanente de Conciliation, la contestation sera soumise par voie de compromis soit à la Cour permanente de Justice internationale dans les conditions et suivant la procédure prévues par son statut, soit à un tribunal arbitral dans les conditions et suivant la procédure prévues par la Convention de La Haye du 18 octobre 1907 pour le règlement pacifique des conflits internationaux.

À défaut d'accord entre les Parties sur le compromis et après un préavis d'un mois, l'une ou l'autre d'entre elles aura la faculté de porter directement par voie de requête la contestation devant la Cour permanente de Justice internationale.

PARTIE II.

ARTICLE 17.

Toutes questions sur lesquelles le Gouvernement polonais et le Gouvernement allemand seraient divisés sans pouvoir les résoudre à l'amiable par les procédés diplomatiques ordinaires, dont la solution ne pourrait être recherchée par un jugement, ainsi qu'il est prévu par l'article 1-er du présent Traité, et pour lesquelles une procédure de règlement ne serait pas déjà prévue par d'autres conventions en vigueur entre les Parties, seront soumises à la Commission permanente de Conciliation, qui sera chargée de proposer aux Parties une solution acceptable et, dans tous les cas, de présenter un rapport.

La procédure prévue par les articles 6 à 15 du présent Traité sera appliquée.

ARTICLE 18.

Si, dans le mois qui suivra la clôture des travaux de la Commission permanente de Conciliation, les deux Parties ne se sont pas entendues, la question sera, à la requête de l'une ou de l'autre Partie, portée devant le Conseil de la Société des Nations, qui statuera conformément à l'article 15 du Pacte de la Société.

POSTANOWIENIA OGÓLNE.

ARTYKUŁ 19.

We wszystkich wypadkach, szczególnie zaś, o ile sprawa, co do której powstał spór między Stronami, wynika z faktów już dokonanych lub mających się dokonać, Stała Komisja Pojednawcza lub, gdyby do niej się nie zwrócono, Trybunał arbitrażowy albo Stały Trybunał Sprawiedliwości Międzynarodowej, stanowiąc zgodnie z art. 41 swego statutu, wskażą w terminie możliwie najkrótszym, jakie winny być przedsięwzięte środki tymczasowe. Rzeczą będzie Rady Ligi Narodów, o ile sprawa będzie do niej wniesiona, zastosować również odpowiednie środki tymczasowe. Każda z Wysokich Układających się Stron zobowiązuje się poddać się tym środkom i powstrzymać się od wszelkich kroków, mogących odbić się niekorzystnie na wykonaniu uchwały lub porozumienia, proponowanego przez Stałą Komisję Pojednawczą lub Radę Ligi Narodów, i wogóle nie przedsiębrać żadnych działań jakiegokolwiek bądź natury, któreby mogły wpłynąć na zaostrenie lub rozszerzenie sporu.

ARTYKUŁ 20.

Traktat niniejszy ma zastosowanie pomiędzy Wysokimi Układającymi się Stronami i w tym wypadku, gdy w sporze również zainteresowane są inne Mocarstwa.

ARTYKUŁ 21.

Traktat niniejszy, zgodny z Paktem Ligi Narodów, nie uchybia w niczem prawom i obowiązkom Wysokich Układających się Stron, jako członków Ligi Narodów, i nie będzie interpretowany, jako ograniczający misję tej ostatniej, zmierzającą do przedsięwzięcia kroków, mających na celu skuteczną obronę pokoju świata.

ARTYKUŁ 22.

Traktat niniejszy będzie ratyfikowany. Dokumenty ratyfikacyjne będą złożone w Genewie w Lidze Narodów jednocześnie z dokumentami ratyfikacyjnymi Traktatu, zawartego pod datą dzisiejszą pomiędzy Niemcami, Belgją, Francją, Wielką Brytanią i Włochami. Wejdzie on w życie i będzie obowiązywał w tych samych warunkach, co Traktat wyżej wymieniony.

Traktat niniejszy, sporządzony w jednym egzemplarzu, złożony będzie w archiwum Ligi Narodów, której Sekretarz Generalny uproszony będzie o wręczenie każdej z Wysokich Układających się Stron uwierzytelnionych odpisów.

NA DOWÓD CZEGO wyżej wymienieni Pełnomocnicy podpisali niniejszy Traktat.

Sporządzono w Locarno, szesnastego października tysiąc dziewięćset dwudziestego piątego roku.

(L. S.) *Aleksander Skrzyński*
(L. S.) *Gustaw Stresemann*

DISPOSITIONS GÉNÉRALES.

ARTICLE 19.

Dans tous les cas, et notamment, si la question au sujet de laquelle les Parties sont divisées, résulte d'actes déjà effectués ou sur le point de l'être, la Commission de Conciliation ou, si celle-ci ne s'en trouvait pas saisie, le Tribunal arbitral ou la Cour permanente de Justice internationale, statuant conformément à l'article 41 de son statut, indiqueront, dans le plus bref délai possible, quelles mesures provisoires doivent être prises. Il appartiendra au Conseil de la Société des Nations, s'il est saisi de la question, de pourvoir de même à des mesures provisoires appropriées. Chacune des Hautes Parties Contractantes s'engage à s'y conformer, à s'abstenir de toute mesure susceptible d'avoir une répercussion préjudiciable à l'exécution de la décision ou aux arrangements proposés par la Commission de Conciliation ou par le Conseil de la Société des Nations, et, en général, à ne procéder à aucun acte, de quelque nature qu'il soit, susceptible d'aggraver ou d'étendre le différend.

ARTICLE 20.

Le présent Traité reste applicable entre les Hautes Parties Contractantes encore que d'autres Puissances aient également un intérêt dans le différend.

ARTICLE 21.

Le présent Traité, conforme au Pacte de la Société des Nations ne portera aucune atteinte aux droits et obligations des Hautes Parties Contractantes en tant que membres de la Société des Nations et ne sera pas interprété comme restreignant la mission de celle-ci de prendre les mesures propres à sauvegarder efficacement la paix du monde.

ARTICLE 22.

Le présent Traité sera ratifié. Les ratifications en seront déposées à Genève à la Société des Nations en même temps que les ratifications du Traité conclu en date de ce jour entre l'Allemagne, la Belgique, la France, la Grande-Bretagne et l'Italie.

Il entrera et demeurera en vigueur dans les mêmes conditions que ledit Traité.

Le présent Traité, fait en un seul exemplaire, sera déposé aux archives de la Société des Nations, dont le Secrétaire général sera prié de remettre à chacune des Hautes Parties Contractantes des copies certifiées conformes.

EN FOI DE QUOI les Plénipotentiaires sus-nommés ont signé le présent Traité.

Fait à Locarno, le seize octobre mil neuf cent vingt-cinq.

(L. S.) *Alexandre Skrzyński*
(L. S.) *Gustav Stresemann*

Zaznajomiwszy się z powyższym Traktatem, uznaliśmy go i uznajemy za słuszny zarówno w całości, jak i każde z zawartych w nim postanowień; oświadczamy, że jest przyjęty, ratyfikowany i zatwierdzony i przyrzekamy, że będzie niezmiennie zachowywany.

Na dowód czego wydaliśmy Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej.

W Warszawie, dnia 6 marca 1926 r.

(—) *S. Wojciechowski*

Przez Prezydenta Rzeczypospolitej
Prezes Rady Ministrów
i Minister Spraw Zagranicznych:

(—) *Al. Skrzyński*

L. S.

Après avoir vu et examiné ledit Traité, Nous l'avons approuvé et approuvons en toutes et chacune des dispositions qui y sont contenues; déclarons qu'il est accepté, ratifié et confirmé, et promettons qu'il sera inviolablement observé.

En Foi de Quoi, Nous avons donné les présentes, revêtues du Sceau de la République.

A Varsovie, le 6 Mars 1926.

(—) *S. Wojciechowski*

Par le Président de la République
Le Président du Conseil des Ministres
Ministre des Affaires Étrangères:

(—) *Al. Skrzyński*

L. S.